

De rijke jongeling

Periodethema: de rondwandeling
Matthéüs 19: 16-30

KERNTekST

'Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.' (Matth. 19: 26b)

UITLEG VAN DE KERNTekST

Tegen de achtergrond van de vorige tekst: 'wie kan dan zalig worden?' Niemand kan vanuit zichzelf of door verdienste zalig worden. Alleen door en bij God is het mogelijk.

BEGINSITUATIE

Deze vertelling staat binnen de serie van de rondwandeling. We hebben gehoord over de almacht van Jezus over ziekten en natuur, de discipelen hebben beleden Wie Jezus is. In de Bijbel staat de geschiedenis waarbij Jezus de kinderen zegent voor ons gedeelte waar de rijke jongeling de vraag stelt wat hij moet doen om het eeuwige leven te verkrijgen. De Heere Jezus beantwoordt die vraag en geeft tegelijk onderwijs aan Zijn discipelen over het ingaan in het Koninkrijk der hemelen.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen horen over de belangrijke vraag over het ingaan in het eeuwige leven.
- De kinderen leren dat wij, met alles wat wij doen, het eeuwige leven niet kunnen bewerken of verdienen.
- De kinderen leren dat wij als mensen heel snel ons hart zetten op al onze eigen dingen en dat we moeten leren ons vertrouwen op God te stellen.
- We horen dat we alleen om Jezus' wil zalig kunnen worden.

INDELING

- Wat moet ik doen om het eeuwige leven te hebben?
- Jezus' antwoord.
- Welke geboden?
- Jezus noemt hem de wet en geeft hem een opdracht.
- De jongeling keert huiswaarts.
- Onderwijs van Jezus over het ingaan in het Koninkrijk der hemelen.
- Vraag van de discipelen: 'wie kan dan zalig worden?'
- Antwoord van Jezus.
- Petrus' vraag en Jezus' antwoord.

OPMERKING

Deze vertelling is lastig te vertellen. Door het onderwijs wat Jezus Zijn discipelen geeft achter de gebeurtenis worden het snel twee aparte gedeeltes. Probeer dat onderwijs zo natuurlijk mogelijk in de vertelling te verwerken zodat het één geheel blijft.

ZINGEN

Psalm 139: 14

Tien Geboden: 9

'Zoek eerst het Koninkrijk van God' (OTH 238)

'Dit is mijn gebod, dat gij elkander liefhebt en uw blijdschap wordt vervuld' (OTH 371)

MATERIAAL

Plaat van de Tien Geboden

BORDPLAN

Waar je hart vol van is...

INTRODUCTIE

Vraaggesprek met de kinderen om het thema binnen hun belevingswereld te krijgen.

Maak samen met de kinderen een schema over het verschil tussen rijk en arm.

- Voor wie is het gemakkelijker om op de Heere te vertrouwen denk je?
- Voor wie is het gemakkelijker om de Heere te dienen denk je?
- Voor wie is het gemakkelijker om te danken voor het eten?

Of je nu arm bent of rijk, alle mensen moeten de geboden van de Heere houden.

- Voor wie is dat het gemakkelijkst denk je?

Kijk eens goed naar de plaat met de geboden op het bord. (Of lees er telkens eentje voor en stel de vraag: 'wie van jullie heeft dit gebod afgelopen week gehouden?')

- Welke van deze geboden heb jij gehouden?
- Wij kunnen dus niet alle geboden houden, waarom wil de Heere dat dan toch?
- Wie kon wel alle geboden houden?
- Wat is het allerbelangrijkste als je de Heere wil volgen?

BRUGZIN OF BEGINZIN

Vandaag gaat het over een hele rijke man die graag in de hemel wil komen. Hij heeft altijd heel goed geleefd en toch...

Vertelling

WAT MOET IK DOEN OM HET EEUWIGE LEVEN TE HEBBEN?

Eindelijk zijn ze weer op weg. De Heere Jezus en Zijn discipelen. Wat een wonderlijke Meester hebben ze toch. Er is geen rabbi in Israël die op het water kan lopen, die de wind en de zee toespreekt en zij zijn stil! Jezus wel. Er is geen rabbi in Israël die vijfduizend mensen eten geeft van vijf broden en twee vissen. Er is geen meester in Israël die de kinderen bij zich laat komen en hen zegent. Jezus wel! De discipelen hebben al zoveel gezien, zoveel gehoord. Zij weten het hun Meester is de Christus, de Zoon van de levende God. Maar er is ook nog zoveel dat ze niet weten. Zij zijn niet voor niets leerlingen van de Heiland. Maar er zijn nog meer mensen die met vragen rondlopen. Ook zij zouden graag een antwoord van deze Rabbi horen. Zo gebeurde het dat op een dag een voorname, rijke man naar Jezus en Zijn discipelen kwam toegelopen. Je kon aan hem zien dat hij een duidelijk plan had. Hij wilde de Heere Jezus, de Rabbi uit Nazareth spreken. Al dagen had hij er over lopen denken. Hoe kon hij nu zeker weten dat hij. Als hij straks oud geworden zou zijn en zou sterven. Het eeuwige leven zou krijgen?

Hoe kon hij nu zeker weten dat hij in de hemel kwam? Dat is een belangrijke vraag toch? En uiteindelijk had hij besloten: ik ga het vragen aan die Rabbi uit Nazareth Die zieken geneest en mensen onderwijst. Zo kwam het dat deze rijke man, die alles had wat zijn hartje begeerde, bij Jezus kwam om een antwoord op zijn vraag. 'Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te hebben?' Hier op aarde had hij alles al, een huis, eten, knechten, spullen en alles wat hij niet had dat kon hij kopen, maar dat eeuwige leven, hoe kwam hij daar nu aan? Jezus zou het weten! 'Goede Meester', dat had de man natuurlijk wel goed gezegd. Jezus was de allerbeste Meester, Hij was Gods Zoon, maar of de man dat wist?

JEZUS' ANTWOORD

En natuurlijk wist Jezus het antwoord. Zou Hij de Zoon van God niet weten hoe je het eeuwige leven zou krijgen. Nou rijke man luister maar goed naar het antwoord van deze Rabbi. Maar in plaats van een wijze les zegt de Heere Jezus alleen maar: 'wil je tot het eeuwige leven in gaan? Houd dan de geboden.'

WELKE GEBODEN?

De geboden, welke geboden? In die tijd hadden de Farizeeërs en Schriftgeleerden wel meer dan zeshonderd geboden! De meeste kon de rijke jongeling wel opnoemen. Hij was immers een keurig man die wist hoe het hoorde. Maar welke geboden bedoelde die Rabbi uit Nazareth nu precies? Dat is wat hij moet weten, dan kan hij nog beter zijn best gaan doen. Daarom vraagt hij het maar. 'Welke geboden bedoelt U?'

JEZUS NOEMT HEM DE WET EN GEEFT HEM EEN OPDRACHT

Dan klinkt de stem van Jezus: 'u zult niet doden en u zult geen overspel plegen. U zult niet stelen, geen vals getuigenis geven, dus niet liegen. Eer uw vader en uw moeder, u zult uw naaste liefhebben als uzelf.' Nou dat rijtje kent hij wel. Zeker, is dat alles? Hoe makkelijk kan het zijn? Blij reageert hij: 'al deze geboden heb ik gehouden vanaf dat ik een klein kind was.' Deze jonge man kan zo de hemel binnen? Er is niks meer wat hem in de weg staat. Of toch wel? Hoor nu wat de Heere Jezus zegt: 'als je helemaal volmaakt wilt zijn, verkoop dan alles wat je hebt, geeft het aan de armen en volg Mij en je zult een schat in de hemel hebben.'

DE JONGELING KEERT HUISWAARTS

En dan gaat het mis. Verdrietig keert de jongeman zich om en met afhangende schouders sloft hij naar huis. Veel had hij verwacht van deze Rabbi. Alles zou hij willen doen, werken, kopen, zorgen noem maar op, maar dit?

Alles verkopen wat hij heeft! Alles? En hij is heel rijk. Nee, dat is teveel gevraagd. Dan heeft hij niks meer over, alleen maar Jezus! Ja alleen maar Jezus. Maar wie Jezus heeft, die heeft een schat in de hemel. Dat zei Jezus toch Zelf?

ONDERWIJS VAN JEZUS OVER HET INGAAN IN HET KONINKRIJK DER HEMEL

De discipelen hebben het allemaal gezien. Hoe is het mogelijk, zo'n keurige man, zo'n prachtige vraag, zo'n goed gesprek en nu... kijk die man gaan. Hij was er bijna, bijna bij het eeuwige leven, bijna bij Jezus en nu... Verdrietig druipt hij af. Terug naar zijn huis, zijn rijkdom, maar weg bij Jezus. Natuurlijk ziet de Heere Jezus dat Zijn discipelen ontdaan zijn. Daarom gaat Hij het uitleggen. 'Zo moeilijk is het nu voor een rijke om het Koninkrijk van de hemel in te gaan.' Kan een rijke dan niet zalig worden? Jawel, maar eerlijk is eerlijk, een rijke vertrouwt wel vaak het meeste op zijn eigen rijkdom. Je kunt toch wel elke dag eten, je kunt toch wel kleren kopen, je kunt toch wel op vakantie, je kunt toch wel aan de armen delen, je houdt toch wel genoeg over voor jezelf... En als die rijke nu ineens arm zou worden, wat dan? Of ziek, heel ziek, wat dan? Stel je eens voor dat je vandaag niet weet of je morgen wel te eten hebt, stel je voor dat je ziek wordt en geen geld hebt om een dokter te betalen wat dan? Wie Jezus heeft, die heeft genoeg. Of je nu arm bent of rijk, daar gaat het om. Dat moeten wij leren, dat moeten ook de discipelen leren. En nogmaals zegt de Heere Jezus het heel duidelijk: 'Eerlijk, het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om in de hemel te komen.' Dat is wat, een kameel het grootste dier uit het land Israël, door het oog van een naald! Dat is toch onmogelijk! Is het dan ook onmogelijk om zalig te worden?

VRAAG VAN DE DISCIPELEN: 'WIE KAN DAN ZALIG WORDEN?'

De discipelen zijn van de woorden van hun Meester nog meer geschrokken dan van de rijke jongeman. Dan kan toch zeker niemand zalig worden! 'Maar Meester, wie kan dan zalig worden?' Niemand toch? De rijke jongeman, die zo goed zijn best deed, niet, de gewone mensen niet, maar zij, discipelen, volgelingen van Jezus die hun netten hadden verlaten, ook niet. Hopeloos is het! Wat een verdrietig gesprek.

ANTWOORD VAN JEZUS

Maar dan kijkt Jezus hen aan! Inderdaad leerlingen, discipelen, jullie hebben het goed begrepen. Als we het over mensen hebben, die kunnen nooit meer bij God komen al doen ze nog zo goed hun best. Dat is voorbij, maar daarom ben Ik, de Heere Jezus, de Verlosser gekomen.

Daarom kijkt de Heere Jezus hen nu aan. Het is niet hopeloos! Nee, want bij God zijn alle dingen mogelijk. Alle dingen? Ja, God is het die mensen zalig maakt. De Heere Jezus is het Die de weg weer opent, zodat discipelen, rijke jongemannen, gewone mensen, armen en rijken weer bij God kunnen komen. Zullen de discipelen het begrijpen, denk je?

PETRUS' VRAAG EN JEZUS' ANTWOORD

'Maar Heere', zegt Petrus, 'hoe zit het dan met ons? Wij hebben wel alles verlaten en zijn U nagevolgd. Onze vissersboten, onze familie, onze huizen...' Inderdaad Petrus. Jullie hebben alles verlaten om de Heere en Heiland te volgen! Petrus weet nu nog niet wat dat volgen allemaal zal betekenen. Petrus weet niet dat zijn Meester straks zal lijden en sterven. Petrus weet niet dat de mensen hem later in de gevangenis zullen gooien, Petrus weet nog niet dat hij later zelf gedood zal worden, omdat hij een volgeling van Jezus is. Maar Petrus volgt wel! Want één ding weet Petrus zeker, wie Jezus volgt in het leven en in het sterven die zal voor eeuwig bij Hem zijn. Die zal het eeuwige leven hebben, voor altijd. Hoe weet Petrus dat zo zeker dan? Omdat de Heere Jezus dat hier Zelf zegt. Alle mensen die om Mijn Naam hun familie, hun huizen, hun plekje op deze wereld zullen verlaten, die zal Ik honderd keer meer geven, die zal Ik het eeuwige leven geven! Ik zal het hun geven!

VERWERKING

Afsluitend vraaggesprek.

- Wij hebben geluisterd naar het Bijbelverhaal. Wie van jullie kan mij vertellen op welke manier wij zalig kunnen worden? Waarom was het voor de jongeman zo lastig? Is het zondig om rijk te zijn dan?
- De tekst 'Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten' is niet in de vertelling uitgewerkt. U kunt deze tekst nog lezen en met de kinderen bespreken. (Zie daarvoor uitleg van de tekst c bij de exegese, hij komt ook in B1.31 aan de orde.)
- Beantwoord de vraag op het bord.
- Verzamel twintig plaatjes over dagelijkse dingen. Speelgoed, eten, snoep, vakantie, Bijbel, gezin, school, liefde, groot huis enz. Leg deze plaatjes op tafel en laat de kinderen uitzoeken wat ze erg belangrijk vinden. Laat ze uitleggen waarom. Vraag ook wat er volgens dit Bijbelverhaal belangrijk is. (Dit kan ook als introductie.) Of laat ze met elkaar de plaatjes sorteren. Wat vindt de Heere belangrijk en wat vinden wij belangrijk?
- De uitdrukking door het oog van de naald wordt verschillend uitgelegd. U kunt met behulp van onderstaande informatie en platen de kinderen uitleggen dat je alleen Jezus kunt volgen als je alles van jezelf achterlaat.

HET OOG VAN DE NAALD

Jezus zegt in deze Bijbelpassage dat het gemakkelijker is voor een kameel om door het oog van de naald te gaan, dan voor een rijke om in de hemel te komen. Wij kennen de uitdrukking in onze taal nog steeds. Het wordt gebruikt wanneer iemand ternauwernood aan een groot gevaar is ontkomen.

In de tijd van Jezus was deze uitspraak meer dan louter beelddspraak. In de tijd van Jezus zouden er in Jeruzalem kleine poorten zijn geweest, die 'het oog van de naald' hetten.

Deze poorten waren zo klein dat de doorgang voor een beladen kameel onmogelijk was.

De kamelen moesten onbeladen en kruipend door de poort zien te komen. Of het een kleine doorgang in de hoofddeur, een poort met een kronkelige gang of een aparte ingang op menshoogte is geweest, is niet duidelijk. Maar het was een manier om de laatkomers alsnog veilig achter de muren te laten komen. Wel met het risico dat de bezittingen, achtergebleven aan de andere kant van de muur, de volgende morgen verdwenen waren.